

Forslag

til

Lov om pris- og avancestop.

Fremsat den 25. februar 1963 af *handelsministeren*.

§ 1. Virksomheder inden for industri, håndværk og handel må for varer, der afsættes på hjemmemarkedet, ikke uden monopoltilsynets tilladelse forhøje de den 25. februar 1963 gældende priser med mere, end hvad der svarer til beløbsmæssige stigninger i afholdte indkøbspriser, transport- og driftsomkostninger, der kan godtgøres at være indtruffet efter denne dato.

Stk. 2. De i stk. 1 omhandlede virksomheder må ikke uden monopoltilsynets tilladelse beregne højere absolut bruttoavance, end der den 25. februar 1963 blev beregnet for samme eller tilsvarende varer, med tillæg af sådanne beløbsmæssige stigninger i transport- og driftsomkostninger, som kan godtgøres at være indtruffet efter denne dato.

Stk. 3. Ved beregningen af priser og bruttoavancer i henhold til stk. 1 og 2 må der som beløbsmæssige forhøjelser af omkostninger til løn ikke medregnes højere beløb end svarende til lønstigninger, der kan godtgøres at være i overensstemmelse med de i de hidtil gældende overenskomster hjemlede dyrtidsreguleringer pr. 1. marts 1963 samt de efter §§ 2, 3 og 4 i lov om forlængelse af overenskomster m. v. mellem arbejdere og arbejdsgivere tilladte forhøjelser.

Stk. 4. Ved bruttoavance i stk. 2 forstås for industri- og håndværksvirksomheder forskellen mellem salgspris og direkte udgifter til råvarer, hjælpematerialer og produktiv arbejdsløn og for importører, grossister og detaillister forskellen mellem salgsprisen og indkøbsprisen med tillæg af sædvanlige hjemtagelsesomkostninger.

Stk. 5. For tjeneste- og transportydelse finder bestemmelserne i stk. 1-4 tilsvarende anvendelse.

§ 2. De af § 1 omfattede virksomheder skal kunne godtgøre, at de priser, de beregner sig, er i overensstemmelse med bestemmelserne i § 1.

§ 3. Løn- og arbejdsforhold falder uden for denne lov, som heller ikke omfatter prisforhold og erhvervsudøvelse, der i henhold til særlig hjemmel bestemmes eller godkendes af det offentlige.

§ 4. Monopoltilsynet kan, hvor markedsforholdene eller varens karakter taler derfor, tillade, at bestemmelserne i § 1 fraviges.

§ 5. Med hensyn til monopoltilsynets beføjelser til at kræve oplysninger m. v. og med hensyn til klage over tilsynets afgørelser finder reglerne i § 15, jfr. § 20, og i § 18 i lov om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger tilsvarende anvendelse.

§ 6. Overtrædelse af bestemmelserne i § 1 straffes med bøde eller hæfte.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der undlader at meddele oplysninger, som afkræves ham i henhold til § 5, jfr. monopollovens § 15.

Stk. 3. Den, som i forhold, der er omfattet af loven, meddeler monopoltilsynet eller det i monopollovens § 18 omhandlede nævn urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier forhold af betydning for den pågældende sags afgørelse, straffes med bøde

eller hæfte, medmindre strengere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov.

Stk. 4. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, andelsselskab eller lignende, kan bødeansvar pålægges virksomheden som sådan.

Stk. 5. Ved behandlingen af sager i henhold til denne bestemmelse finder de i lov om rettens pleje, kap. 69, indeholdte regler

anvendelse i samme omfang som i sager, der påtales af statsadvokaten.

§ 7. Denne lov, der træder i kraft straks, er midlertidig og bortfalder fra det tidspunkt, det fastsættes ved kongelig anordning, dog senest den 31. marts 1964.

§ 8. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget.

Lovforslaget må ses som led i regeringens bestræbelser for at tilvejebringe stabilitet i landets økonomiske forhold.

Forslagets hovedbestemmelse er gennemførelse af et pris- og avancementstop, der må ses i sammenhæng med de øvrige økonomiske stabiliseringsforanstaltninger, som regeringen har foreslået, og navnlig med at der samtidig er stillet lovforslag om forlængelse af de bestående arbejdsoverenskomster.

I lovforslagets § 1 indeholdes de bestemmelser, som de erhvervsdrivende i lovens gyldighedsperiode skal følge ved beregningen af priser og avancer. Hovedreglen er, at der ikke uden monopoltilsynets godkendelse må beregnes højere priser og avancer end de den 25. februar 1963 gældende, medmindre virksomhederne kan godtgøre, at forhøjelsen skyldes sådanne omkostningsstigninger, der efter loven vil kunne indregnes i priserne.

Det foreslås i øvrigt, at monopollovens bestemmelser om adgang for monopoltilsynet til at indhente oplysninger m. v. og om klage over de af tilsynet truffene afgørelser finder anvendelse på de af denne lov omfattede forhold.

Til § 1.

Hovedbestemmelsen i denne paragraf er, at virksomheder, herunder andelsforetagender, inden for industri, håndværk og handel, ikke må beregne højere priser eller bruttoavancer end de den 25. februar 1963 gældende, medmindre det kan godtgøres, at der har fundet stigning sted i indkøbspriser og omkostninger.

Som stigning i lønomkostninger må der ikke med-

regnes højere beløb end svarende til lønstigninger, der er i overensstemmelse med de hidtil gældende overenskomsters dyrtidstillæg pr. 1. marts 1963 samt reguleringerne efter §§ 2, 3 og 4 i forslag til lov om forlængelse af overenskomster m. v. mellem arbejdere og arbejdsgivere.

Af § 1, stk. 5, fremgår, at bestemmelserne finder tilsvarende anvendelse for transport- og tjenesteydelse. Loven finder derimod ikke anvendelse på producentpriser inden for landbrug, gartneri og frugtavl samt fiskeri.

Til § 2.

Denne bestemmelse pålægger de i § 1 omhandlede virksomheder at kunne godtgøre, at de beregnede priser er i overensstemmelse med bestemmelserne i § 1.

Til § 3.

Bestemmelserne svarer til monopollovens § 2, stk. 2.

Til § 4.

Da det må antages, at et generelt pris- og avancementstop i særlige tilfælde vil kunne få samfundsøkonomisk uheldige konsekvenser, er det fundet nødvendigt i loven at indføje en dispensationsadgang for monopoltilsynet.

Til § 7.

Da bestemmelser om et generelt pris- og avancementstop ifølge sagens natur må være midlertidige, er det fundet rettest at begrænse lovens gyldighedsperiode til den 31. marts 1964 og at muliggøre lovens bortfald forinden ved kongelig anordning.